

[Finansministeren.]

7 Mill. Kr. af den Afgift, som tidligere betales som Restaurationsskat, og som androg 15 Mill. Kr., det vil sige, at Befolkningen i Virkeligheden var blevet lettet for Afgifter paa ca. 8 Mill. Kr. ved den nye Ordning.

Jeg har talt om de Erhvervsgræne, der paatog sig at bære en Del af de nye Afgifter. Til disse Grupper kan ikke henregnes Importørerne af udenlandsk Spiritus. Disse har aabenbart benyttet Lejligheden til en større Forøgelse af Priserne, end der forelæa Grundlag for i de paagældende Afgifter. Det er en kendt Sag, at der findes en udmærket Organisation af de udenlandske Importører af Spiritus — jeg tror, dens Navn er *Kontrollforeningen*. *Kontrollforeningen* dikterer sine Medlemmer, hvilke Priser der skal tages, og da den er stærk nok dertil, forstaaer den at faa sine Prisaftaler gennemført.

Paa det Tidspunkt, da de nye Afgiftslove gennemførtes, var den officielle Pris paa f. Eks. en Flaske Whisky af normal Godhed 11 Kr. 50 Ø. Et halvt Aars Tid i Forvejen kunde man adskillige Steder købe samme Slags Whisky for 10 Kr. 50 Ø., men Importringen havde Magt nok til, altsaa uden at der skete noget som helst fra anden Side, at sætte Prisen op med 1 Kr. pr. Flaske, saaledes at Prisen blev 11 Kr. 50 Ø. Da de forhøjede Afgifter kom, maatte dette naturligvis betinge en noget højere Pris, men den Prisforhøjelse, der kom, nemlig 2½ Kr. pr. Flaske, saaledes at den omtalte Art Whisky nu sælges for 14 Kr. pr. Flaske, var større end nødvendig paa Grund af de nye Afgifter. Dette viser altsaa Organisationens Magt. Den er i Virkeligheden i Stand til at gennemføre, hvilke Salgspriser den vil.

Jeg fremfører dette for at vise Modsætningen til andre Forhandlere af Spiritus, men jeg fremhæver det ogsaa for at gøre opmærksom paa, at der foreligger et overordentlig stærkt Monopol med Hensyn til Indførsel af udenlandsk Spiritus, og det bør ikke undre de erhvervsdrivende, der udnytter et saadant Monopol, at den Tanke efterhaanden maa trænge sig frem, at man hellere maa have et offentligt Monopol end et privat Monopol. Den danske Befolkning har neppe nogen Interesse i, at en mindre Kreds af erhvervsdrivende udnytter sin Monopolstyrke til Ekstrabeskatning ganske efter eget Forgødtbefindende. Det offentlige Monopol kan kritiseres og bliver kritiseret, hvor saadant findes, men det private Monopol lever fredhelligt og beskyttet, ingen Kritik kan naa det, og derfor er det private Monopol langt stærkere og langt farligere end det offentlige Monopol.

De økonomiske Synspunkter, der har ligget til Grund for Finanslovsforslagets Udarbejdelse og ligeledes for de Bemærkninger, jeg har fremsat derom, hviler paa en Forudsætning om nogenlunde gode og sunde Erhvervsforhold. Hvorvidt denne Forudsætning holder, kan jeg naturligvis ikke udtale mig om nu, men vi har i hvert Fald Grund til at glæde os over, at det danske Erhvervsliv synes at have bevaret sin Sundhed og sin økonomiske Bæreevne bedre end de fleste andre Landes. Amerika, de store Lande i Europa, ja, mange af de smaa Lande ogsaa hærges af økonomiske Kriser, medens vort Land i hvert Fald hidtil saa nogenlunde har kunnet holde sig fri derfor.

Hvad der kendetegner den almindelige økonomiske Bevægelse, er Prisfaldet. Undersøger man Bevægelserne i Engrospristallet, ser man, at dette i September Maaned 1929 var beregnet til 150, medens det i September Maaned i Aar, altsaa et Aar efter, er beregnet til 126. Engrospristallet viser saaledes en Nedgang paa 24 Points, hvad der svarer til ca. 16 pCt. Detailprisniveauet, der som Helhed ligger en Del højere, er faldet fra 173 i Juli 1929 til 165 i Juli 1930. Faldet her udgør 8 Points, hvad der svarer til ca. 5 pCt. Paa adskillige Omraader har man vistnok i øvrigt Grund til at undre sig over, at Engrosprisernes Fald ikke sætter sig stærkere Spor i de almindelige Leveomkostninger.

Prisfaldets Betydning for vort Erhvervsliv har naturligvis to Sider. Saa længe det er Raaprodukterne, som benyttes her i Landet, der falder i Pris, er det en Fordel for Erhvervslivet, men naar Prisfaldet naar de færdige Varer, trues Erhvervslivet paa det alvorligste. Der er for mig ingen Tvivl om, at for Landbrugets Vedkommende er de Priser, der opnaas for vore Eksportvarer, utilfredsstillende, og at dette Erhverv vil gaa meget vanskelige Tider i Møde, hvis der ikke sker en Ændring i disse Forhold.

Arbejdslønningernes Niveau er hidtil opretholdt, og ved de Overenskomster, som afsluttedes i Foraaret mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, blev der kun paa enkelte Punkter for de lavest lønnede Arbejdere foretaget nogen Forhøjelse. Den Kendsgerning, at Arbejdere og Arbejdsgivere til Slut endes om disse Forhøjelser, maa antages at betyde, at Lønforhøjelserne neppe i synderlig Grad vil kunne paavirke Erhvervslivets Rentabilitet, idet man formentlig ved større Effektivitet, mere Akkordarbejde o. s. v. vil være i Stand til at afbalancere de Lønforbedringer, der fandt Sted.